

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Mahetoidu töötlemine ja turustamine

Merit Mikk

meritoko@gmail.com

14.12.2016

Nakatu

Miks mahetoitu ostetakse?

- ▶ **Tervis** (peamiselt pestitsiidijääkide ja sünteetiliste lisaainete puudumisega seonduvalt)
- ▶ Keskkond
- ▶ Maitse
- ▶ Loomade heaolu
- ▶ GMO-vaba
- ▶ Soov toetada kohalikke mahetootjaid

Tarbijauuringud näitavad, et Eestis ostavad tarbijad mahetoitu peamiselt seetõttu, et see on tervislik, olulisteks ostupõhjusteks on ka mahetoidu hea maitse ja tootmise keskkonnasõbralikkus. Paljud tarbijad soovivad osta just kodumaist mahetoitu

Mahekultuuride pinnad (ha) ja maheloomad 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Teravili kokku	23 626	23 090	27 182	28 098
Kaunvili	1 916	2 299	3 228	3 981
Tehnilised kultuurid	3 077	3 439	4 424	3 997
Kartul	208	199	205	216
Avamaa köögivili	109	132	115	129
Maasikas	31	36	31	27
Viljapuuaed	507	499	475	493
Marjaaed	1 057	1 170	1214	1305

	2012	2013	2014	2015
Veised, sh	31 431	35 582	37 000	41 744
lüksilehmad	2 937	2 609	2 100	1966
Lambad	48 314	47 566	49 000	54 470
Kitsed	1 108	1 245	1 300	1566
Sead	1 139	890	1 400	818
Kodulinnud, sh	30 648	28 582	42 000	33 799
munakanad	9 051	16 820	33 000	23 360
Mesilased (perede arv)	864	1 510	1 600	1996

Mahetoodete töötlemine

Eestis

- ▶ Mahepõllumajanduse registris 311 käitlejat (24.11.2016, sisaldab lisaks töötlejatele ka hulgimüüjaid, pakendajaid).
- ▶ Töötlejaid on üle 120. Suurem osa on väiketöötledjad. Ligi 50 mahetootjat, kes tegelevad ka töötlemisega
- ▶ Kõige rohkem marja-, puuvilja- ja köögiviljatöötledjaid, järgnevad tera- ja kaunviljade töötledjad, pagari- ja kondiitritoodete valmistajad
- ▶ Esimesed suuremad ettevõtted on alustanud mahetoodete valmistamisega (nt Salvest, Saaremaa Piimatööstus, Liviko)
- ▶ Jätkuvalt väga vähe loomsete saaduste töötledjaid

Näiteid kodumaistest mahetoodetest

Näiteid kodumaistest mahe toodetest

Töötlemine

- ▶ Millal on vaja esitada majandustegevusteade?
- ▶ Millal peab taotlema tegevusluba?

Plaanitakse erisusi väikeettevõttele:

- ▶ Erisused hoonetele (nt tualeti paiknemine), toidukäitlemisruumidele (nt puitpinnad, käitlemisruumi uste otse õue avanemine), seadmetele
- ▶ Erisused väiketapamajadele
- ▶ Pole veel kokku lepitud milliste kogusteni erisused kehtima hakkavad
- ▶ Võimalik, et muudetakse ka eraelamus valmistatud loomse toidu turustamise nõudeid
- ▶ Võimalik muudatuste jõustumisaeg 2018

Turg - üldised suundumused (1)

- ▶ **Tarbijate nõudluse ja meedia tähelepanu kiire suurenemine viimastel aastatel**
- ▶ **Mahetoidu müügimahtude kiire suurenemine**
- ▶ Mahetoodete sortimendi (k.a kodumaise) suurenemine. Kodumaiseid mahetooteid 2015. a üle 1300 (EKI, 2016)
- ▶ Kodumaistest loomsetest saadustest müüakse kahjuks jätkuvalt suur osa (ca 70%) tavatöötlejatele või elusloomadena välismaale (EKI andmed 2014.a kohta). Maheviitega müügi osa suureneb siiski pidevalt.
- ▶ Taimsetest saadustest müüdi 2014.a 96% viitega mahedale (EKI)

Mahepõllumajandusele viitamine mahetoodangu turustamisel 2014

	Mahedalt viidatud toodangu müügi- käive (tuh eur)	Osakaal tootegrupi müügis (%)	Mahedalt viidatud toodangu osakaal müügis (%)	Mahedalt kasutuses oleva toodangu osakaal kogutoodangus (%)
Kokku loomsed saadused	2 768	100	30	32
Piim	736	27	17	21
Liha	1 496	54	32	33
Mesi	193	7	62	62
Munad	344	12	86	86
Kokku taimsed saadused	7 706	100	96	97
Teravili	3 874	50	98	98
Tehnilised kultuurid	1 526	20	95	95
Kaunvili	963	12	100	99
Kartul	377	5	85	87
Köögivili	481	6	96	90
Puuvili ja marjad	434	6	79	72
Kõik kokku	10 473		60	75

Allikas: EKI

Turg - üldised suundumused (2)

- ▶ Jaeturul müüdavast mahetoidust suur osa pärit teistest riikidest (spetsialiseerunud kauplustes kodumaise mahetoidu osa vaid 10-25%)
- ▶ Jätkuvalt suur (kohati väga suur) hinnavahe tavatoodanguga
- ▶ Mahetoodangu ekspordi (k.a EL-sisene) kiire suurenemine
- ▶ Restoranide ja lasteasutuste huvi. 2017. a märtsist uus riiklik märk

Toodete ja tavatoodete jaehinna erinevused (EKI 2016)

Tooted	Sept 2015	Märts 2016	Muutus % +/-
Piimatooted			
Mahepiim 4% (1 liiter)	1,26	1,19	-5,2
Tavapiim 3,5% (1 liiter)	0,77	0,90	16,9
Tavatäispiim (1 liiter)	0,96	1,12	16,7
Maitsestatamata mahejogurt (400g pakend)	2,42	2,20	-9,3
Maitsestatamata tavajogurt (ca 400-500g pakend)	2,81	2,98	5,9
Mahekohupiim vaniljega	5,94	5,96	0,4
Tavakohupiim vaniljega	3,48	3,97	14,0

Munad	Sept 2015	Märts 2016	Muutus % +/-
Mahemuna M (10 tk)	3,24	3,10	-4,4
Tavamuna M (kodumaine, 10 tk)	1,43	1,36	-4,9

Lihatooted	Sept 2015	Märts 2016	Muutus % +/-
Mahelihaveise hakkliha jahutatud	8,03	8,92	11,0
Tavalihaveise hakkliha jahutatud	7,46	9,04	21,2
Mahelihaveise antrekoot	12,59	12,60	0,0
Tava lihaveise antrekoot (laagerdatud)	-	11,99	-
Mahelihaveise välisfilee	15,32	19,99	30,5
Tava lihaveise välisfilee (laagerdatud)	11,49	15,18	32,1
Mahelihaveise kuubikud	13,31	15,90	19,5
Tavalihaveise kuubikud, strogonov, guljašš	12,86	11,53	-10,3
Mahetäissuitsuvorst	-	21,41	-
Tavatäissuitsuvorst	-	13,13	-

Tooted	Sept 2015	Märts 2016	Muutus % +/-
--------	-----------	------------	--------------

Teravilja- ja jahutooded

Mahenisujahu (püül)	2,13	2,16	1,2
Tavanisujahu (k.s. suurtootja)	0,62	0,62	0,0
Tavanisujahu (väiketootja)	-	1,29	-
Mahetäistera nisujahu	-	1,78	-
Tavatäistera nisujahu (väiketootja)	-	1,29	-
Tavatäistera nisujahu (suurtootja)	-	0,87	-
Mahe rukkijahu	2,09	2,05	-1,9
Tavarukkijahu (suurtootja)	0,75	0,63	-15,6
Mahetäistera rukkijahu	-	1,67	-
Tavatäistera rukkijahu (väiketootja)	-	1,27	-
Tavatäistera rukkijahu (suurtootja)	-	0,63	-
Mahetäistera odrajahu	-	1,75	-
Tavatäistera odrajahu (väiketootja)	-	1,29	-

Kartul

Mahekartul (lahtine)	0,79	0,91	15,2
Tavakartul (lahtine)	0,24	0,34	41,8
Mahekartul (pakitud)	1,03	1,19	15,5
Tavakartul (pakitud)	0,76	0,77	1,2

Köögiviljad

Maheporgand (lahtine)	2,53	1,74	-31,2
Tavaporgand (lahtine)	0,28	0,31	10,7
Maheporgand (pakitud)	3,59	2,34	-34,8
Tavaporgand (pakitud)	1,07	0,95	-11,2
Mahepeet	2,00	1,66	-16,8
Tavapeet	0,41	-	-

Toodete ja tavatoodete jaehinna erinevused (EKI 2016) (2)

Tooted	Sept 2015	Märts 2016	Muutus % +/-
Puuviljad ja marjad			
Maheõun	3,14	3,20	1,9
Tavaõun (kodumaine)	2,25	-	-
Maheastelpajumoos	12,66	12,94	2,2
Tavaastelpajumoos	-	19,44	-
Mahemaasikamoos	14,74	14,34	-2,7
Tavamaasikamoos	5,98	6,46	8,0
Mahe õunamahl naturaalne (0,75-1-liitrine)	3,71	4,81	29,7
Tavaõunamahl naturaalne (0,75-1-liitrine)	-	3,39	-
Tavaõunamahl kontsentr. mahlast (1-liitrine Eesti)	1,15	1,08	-5,9
Mesi			
Mahemesi (0,4-0,5 kg pakendid)	16,95	16,15	-4,7
Tavamesi (0,4-0,5 kg pakendid)	9,90	10,06	1,6
Maitse- ja ravimtaimed, -teed**			
Mahekibuvitsatee, -marjad (10 g)	0,33	0,32	-0,7
Tavakibuvitsatee, -marjad (10 g)	0,48	0,38	-21,6
Mahekummelitee (10 g)	1,18	0,80	-32,6
Tavakummelitee (10 g)	0,76	0,85	11,5
Mahepiparmünditee (10 g)	1,15	0,84	-27,2
Tavapiparmünditee (10 g)	1,13	0,90	-20,8
Õlid			
Maherapsiõli	6,78	10,40	53,4
Tavarapsiõli (suurtootja)	-	1,77	-
Tavarapsiõli (väiketootja)	-	5,79	-

Eksport

- ▶ Peamiselt taimseid tooteid, nt teravili, kaunvili, õlikultuurid, rapsikook, jahu-, pasta- ja pagaritooted, alkohol, puu-, köögivilja- ja marjatooted, taimeteed. Sel aastal ka õunu, söögipeeti
- ▶ EKI 2015. a uuringu põhjal eksporditi maheviitega vähemalt 15,6 mln euro eest, sellest ligi poole (7,4 mln) moodustas teravili. Lisaks eksporditi ilma maheviiteta rohkem kui 4 mln euro eest maheloomi

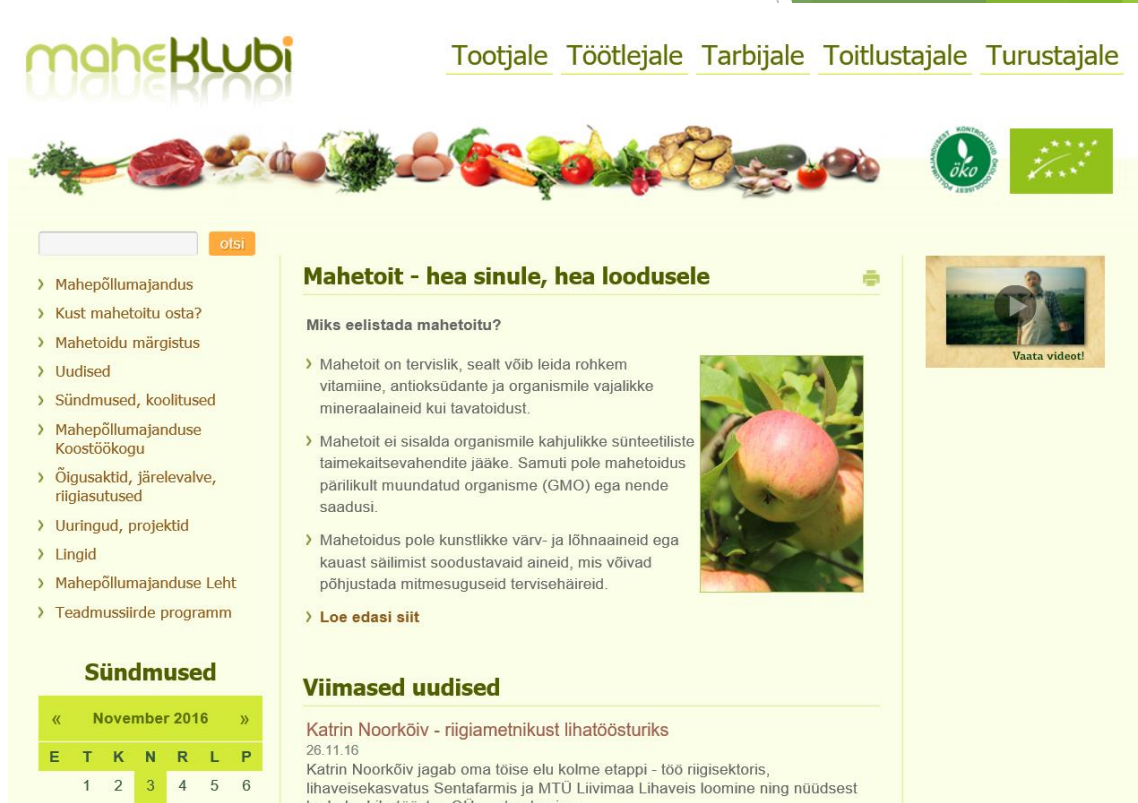
Info:

Mahepõllumajanduse
register: www.pma.agri.ee

Üldine info
mahepõllumajanduse kohta,
viited seadusandlusele
www.maheklubi.ee

Uudised ja lingid
ka Maheklubi
Facebookis

Maaeluministerium
<http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/mahepollumajandus>

maheklubi

Tootjale Töötlejale Tarbijale Toitlustajale Turustajale

oeko

oeko

otsi

- > Mahepõllumajandus
- > Kust mahetoitu osta?
- > Mahetoitu märgistus
- > Uudised
- > Sündmused, koolitused
- > Mahepõllumajanduse Koostöökogu
- > Õigusaktid, järelevalve, riigiasutused
- > Uuringud, projektid
- > Lingid
- > Mahepõllumajanduse Leht
- > Teadmussilrde programm

Sündmused

« November 2016 »

E	T	K	N	R	L	P
	1	2	3	4	5	6

Mahetoit - hea sinule, hea loodusele

Miks eelistada mahetoitu?

- > Mahetoit on tervislik, sealt võib leida rohkem vitamiine, antioksüdante ja organismile vajalikke mineraalaineid kui tavatoidust.
- > Mahetoit ei sisalda organismile kahjulikke sünteetiliste taimekaitsevahendite jääke. Samuti pole mahetoidus pärilikult muundatud organisme (GMO) ega nende saadusi.
- > Mahetoidus pole kunstlikke värv- ja lõhnaaineid ega kauast säilimist soodustavaid aineid, mis võivad põhjustada mitmesuguseid tervisehäireid.

> **Loe edasi siit**

Viimased uudised

Katrin Noorkõiv - riigiametnikust lihatöösturiks
26.11.16
Katrin Noorkõiv jagab oma tööise elu kolme etappi - töö riigisektoris, lihaisekasvatuse Sentafarmis ja MTÜ Liivimaa Lihaveis loomine ning nüüdsest ka Lihaveis OÜ asutajana.

Vaata videot!

Tänan!